

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

TLAČOVÁ SPRÁVA

Medený poklad zo Severného mora sa vracia domov

Banská Bystrica predstaví unikátne medené platne zo 16. storočia

Banská Bystrica, 26. január 2026

Banská Bystrica zaznamenáva výnimočný historický úspech. Po viac než 480 rokoch sa do mesta pod Urpínom vracajú pôvodné medené polotovary spracované v Medenom hámri, ktoré boli súčasťou nákladu lode potopenej v 16. storočí v Severnom mori. Ide o jedinečné artefakty späté s Medeným hámrom, ktoré sa stanú trvalou súčasťou THURZO – FUGGER zážitkovej expozície v Barbakáne.

Slávnostná prezentácia artefaktov sa uskutoční **26. januára 2026 o 17.00 hod.** v priestoroch **THURZO – FUGGER zážitkovej expozície** za účasti predstaviteľov mesta, holandského veľvyslanca a ďalších hostí. Historické medené platne predstaví vedúci výskumného tímu potopenej lode Koperplaten s medeným nákladom, morský archeológ, Thijs Coenen z Holandskej národnej agentúry pre kultúrne dedičstvo (RCE).

V tento symbolický dátum (26. januára) sa pred 519 rokmi Ján Thurzo a Jakob Fugger po prvý, a zároveň jediný raz, osobne stretli, a to práve v Banskej Bystrici.

„Po viac než 480 rokoch sa do Banskej Bystrice vracia meď, ktorá bola vyťažená v našom regióne, spracovaná v Medenom hámri, označená pečaťou Fuggerovcov a určená pre svetové trhy. Je to výnimočná historická udalosť nielen pre Banskú Bystricu. Meď sa do svojho cieľa nikdy nedostala, pretože jej cestu prerušilo more a predsa je dnes opäť tam, kde sa jej príbeh začal. Medené platne sú hmatateľným dôkazom významu nášho mesta v európskom obchode s meďou v 16. storočí. Poďakovanie patrí našim zahraničným partnerom z Holandskej národnej agentúry pre kultúrne dedičstvo, partnerom z Augsburgu v rámci projektu Európska Fuggerovská cesta, ako aj zamestnancom mesta,“ hovorí primátor Ján Nosko.

Medené platne pripomínajú obdobie, keď naše mesto patrilo medzi najvýznamnejšie centrá ťažby a spracovania medi, z ktorých sa formovali obchodné toky smerujúce do Antverp, Afriky či Indie.

„Návrat týchto vzácných artefaktov je výsledkom dlhodobej, systematickej a odbornej práce mesta Banská Bystrica a jeho zamestnancov, realizovanej v spolupráci s občianskym združením Neusohl. Vďaka odbornému prístupu a vzájomnej dôvere sa v roku 2025 podarilo dosiahnuť súhlas s dlhodobou výpožičkou týchto autentických historických predmetov. Ide o konkrétny príklad toho, že samospráva dokáže byť aktívnym nositeľom historickej pamäte, nie len jej pasívnym pozorovateľom,“ dopĺňa Antónia Jurečková z Oddelenia medzinárodných vzťahov a zahraničného obchodu MsÚ.

Medené platne predstavujú pre obyvateľov i návštevníkov jedinečnú príležitosť vidieť autentické predmety, ktoré boli súčasťou svetových dejín, priamo v meste, kde sa ich príbeh

Mesto Banská Bystrica, Mestský úrad, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica, www.banskabystrica.sk
IČO: 00313271, DIČ: 2020451587, tel.: 0800 14 15 14, e-mail: podatelna@banskabystrica.sk
Ochrana osobných údajov (GDPR): www.banskabystrica.sk/urad/ochrana-osobnych-udajov

začal. Ponúkajú nový pohľad na význam baníctva, hutníctva a obchodu s meďou pre identitu Banskej Bystrice, ktorá formovala hospodárske a politické dejiny Európy.

„Medené platne pochádzajú z vraku lode objavenej v holandskej časti Severného mora v roku 2019, ktorý je považovaný za najstarší doteraz známy lodný vrak v tejto oblasti. Archeologický výskum potvrdil, že loď bola postavená okolo roku 1540 a prevážala viac ako 13 ton (13 300 kg) meďi – pravouhlé a kruhové medené platne, balíky meďi, fragmenty medených polotovarov a delové gule. Významná časť nákladu bola označená pečatou obchodníckej rodiny Fuggerovcov. Fuggerovci patrili medzi najvplyvnejšie obchodnícko-finančné rody raného novoveku a v úzkej spolupráci s rodom Thurzo vybudovali v Banskej Bystrici významné centrum bansko-hutníckej výroby,“ objasňuje Marta Mlíčková z THURZO – FUGGER zážitkovej expozície v Barbakáne. ||

Z nálezů sa mestu Banská Bystrica podarilo získať tri originálne medené artefakty (kruhovej medenej platne s priemerom 114 cm a hmotnosťou 34,1 kg, obdĺžnikovej medenej platne s rozmermi 82 × 60,1 cm a hmotnosťou 6,3 kg, menšieho fragmentu medeného polotovaru s rozmermi 43,5 × 17,8 cm a hmotnosťou 1,2 kg), vrátane medených platní s fuggerovskou pečatou – trojzubec s krúžkom.

Tieto jedinečné artefakty späť s Medeným hámrom sa stanú trvalou súčasťou THURZO – FUGGER zážitkovej expozície v Barbakáne. Obyvatelia i návštevníci mesta ich môžu vidieť v priestoroch expozície od 27. januára 2026 každý deň v rámci otváracích hodín.

Kontakt pre médiá:

Mgr. Zdenka Marhefková, PhD.
hovorkyňa primátora

Mestský úrad Banská Bystrica

tel.: +421 48 433 01 06

mob.: +421 918 505 212

e-mail: zdenka.marhefkova@banskabystrica.sk

Komentár od [AJ1]: THURZO – FUGGER zážitkovej expozície

